బడిలో అలజడి

కాలంనాడు యుద్ధానికి వెళ్లడం ఘనమైన విషయం. అలా వెళ్లేవాడిని వీరుడనీ ధీరుడనీ కొనియాడేవారు. వెళ్లినవాడు చల్లగా తిరిగి రావాలని దండాలు పెట్టుకొనేవాళ్లు ఆప్తులు. ఈనాడు ఆ ఘనత కొంత ఉపాధ్యాయులకు అబ్బినట్టు కనబడుతోంది.

పరీక్షలలో వాచర్ గా సూపరింటెండెంట్ గా వెళ్లడం ఇంచుమించు యుద్ధరంగానికి వెళ్లడం లాగే ఉంది. అలా వెళ్లిన టీచరు దెబ్బలు తినడం బాగా రివాజైపోతోంది. మొన్న స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలకు మదనపల్లిలో 400 మంది విద్యార్థులు పరీక్షా కేంద్రం మీదకు దండయాత్ర చేశారు. ఇలాటివార్తలు ఏటేటా మార్చి ఏప్రిల్ నెలలలో మామూలు అయిపోయాయి. ఎప్పటి కప్పుడు లాంఛనానికో మాటు హఠా అన్నా అనుకోవడం కూడా రివాజైపోయింది. జరిగేవి జరుగుతూనే ఉన్నాయి. కట్టుదిట్టమైన కట్టుదిట్టాలు ఏర్పాటు కావడం లేదు. దానాదీనా, బడులలో పిల్లలకు కూడా చదువంటే అలుసు, మాస్టరంటే లోకువా, మహాఅయితే జాలి కలుగుతున్నాయి తప్ప భయభక్తులు గౌరవం లేవు. ఈ వ్యాసంలో ఉపాధ్యాయుడి దృష్టి లోంచి నేటి స్థితిగతులను చర్చించడం జరిగింది.

త్రిమూర్తుల్లో బ్రహ్మదేవునికి గుడి గోపురమ్మల్లో సరస్వతికి కూడా ప్రత్యేకంగా ఆలయం వున్నట్టు కనిపించదు. అందుకు కారణం చింతించవలసి కూడా లేదు. ఎందుకంటే వేదాది విద్యల్ని అభ్యసించే విహారస్థలాలాయి. మునుపు అమ్మవారి ... పుస్తకం చేబట్టని వారుండేవారు లేరు. పైగా ఆ రోజుల్లో సాధారణంగా బడి గుళ్లోనే జరిగేవి చదువులు. పండితుడూ, ఆచార్య పాదుడూ అయిన గురువు. శ్రద్ధాళువులైన శిష్యులు. పవిత్రమైన ఆవరణ. ప్రశాంతమైన వాతావరణం. అక్కడ శారదాదేవి కాపురం నిత్యకల్యాణం, పచ్చతోరణంగా సాగిపోతుండేది.

ప్రస్తుతానికి వస్తే యివి బడి రోజులుగా భావింపబడుతున్న రోజులుగావు. బడిలో అలజడి చెలరేగుతున్న రోజులు.

ఈ అలజడి ఎలా వచ్చింది? ఎందుకు వచ్చింది? అన్న ప్రశ్నలు ఈనాడు విజ్ఞుల్ని వేధిస్తున్నాయి.

పదిమంది ఒకచోట సమావేశమైతే మాట్లాడుకోదగిన - విచిత్రమైన యథార్థ సంఘటనలతో జోడించి చెప్పుకోదగిన - సంభాషణా విషయాల్లో ఈ బడిలోని అలజడి కూడా ఒకటిగా పరిణమించింది.

పాఠశాలను అంగిగా తీసుకుంటే దానికి అంగాలు మూడు. ఒకటి - బోధకుడు. రెండు - బోధనము. మూడు - బోధింపబడుతున్న శిష్యుడు.

కానైతే దుష్టాంగాన్ని ఛేదించి మిగిలిన

వాటిని రక్షించే శస్త్రచికిత్సకు యిక్కడ అవకాశం లేదు. పై మూడు అంగాల్లో దేన్ని ఛేదించినా పాఠశాల పూర్తి[illegible] తన స్వరూపాన్నే కోల్పోతుంది. అం[illegible] టకే మోసం వస్తుందన్న మాట.

కాగా పోగా, యిప్పుడు మరమ్మత్తు ఎక్కడ ఎలా జరగాలన్నదే విద్యావేత్తల్ని ఎదుర్కొంటున్న ప్రశ్న.

చికిత్స సంగతి తర్వాతి మాట. మొదట రోగనిదానం సరిగ్గా జరగాలి. వ్యాధి ఒకటైతే, మందొకదానికి యివ్వడంవల్ల సమస్యలు పరిష్కారం కావు సరిగదా, మరింత క్లిష్టంగా తయారౌతాయి.

అసలు 'బడి' అన్న విద్యాసంస్థ పూర్తిగా ఆచార్యుడి ఏలుబడిలో వున్నంతవరకూ ఈ సమస్య ఉత్పన్నమైందిగాదు. ఆ గురువేం చెప్పేవాడో, ఏ శిష్యుడేం చదివేవారో మనకు తెలీదుగాని శిష్యులు గురువును వెన్నంటుంటూ వచ్చేవారు. ఆయన అనుగ్రహం సంపాదించేవారు. ఆయనను ప్రత్యక్ష దైవంగా ఉపాసించేవారు. క్రమక్రమంగా రోజులు మారుతూ వచ్చాయి. ఇప్పట్లో ఉపాధ్యాయుడే విద్యార్థులను వెదుక్కుంటూ వూళ్ళు తిరుగుతున్నాడు.

బడిలో ఆచార్యుని పలుకుబడి పడిపోవడానికి యిదొక కారణమైతే [illegible]

లోకం దృష్టిలో ఉపాధ్యాయుడంటే లోకువై పోతూ వచ్చాడు. '[illegible] లేక బడిపంతులు' అన్న మాట ఒక నానుడిగా రూఢి అయిపోయింది. లోకుల [illegible] వాను [illegible] న్న ఈ నానుడి కొంచెంగా మిగిలివున్న ఉపాధ్యాయుడి ఆత్మాభిమానం పాలిటికి మానని గాయంగా పరిణమించింది.

ఏ ఉద్యోగమూ దొరకనివారు, మరే ఉద్యోగానికీ కొరగానివారు అంతిమ శరణ్యంగా ఉపాధ్యాయ వృత్తిని ఆశ్రయిస్తున్నారన్న అభిప్రాయం లోకంలో వ్యాప్తిలో వుంది. అధికారం లేనిదీ, ప్రమోషను రానిదీ, విద్యార్థులు, [illegible] పైఅధికారులు అన్న మూడు భుజాల కోణంమధ్య ఇరుక్కున్న పీనులా పడివుండవలసినదీ అయిన మేష్టరుగిరీకి యిలాంటి పరిగణన లభ్యం కావడంలో ఆశ్చర్యమేమీ లేదు. పరీక్షలో బాగా వ్రాయని విద్యార్థిని ఫెయిల్ చేసే పాటి అధికారం మేనా వుండేది పూర్వం. ఇప్పుడదీ కూడా లుప్తమై పోతోంది.

'ఆవు సాధుజంతువు' అంటూ వ్యాసాన్ని ప్రారంభించేవాడు అయిదవ తరగతి కుర్రాడు. ఇప్పుడు వాణ్ణి మేష్టరుగారిని గురించి వ్యాసం వ్రాయమంటే 'అయ్యవారు గోవంటి సాధువు' అంటూ ప్రారంభించగలడు. ఈ మాటలో నిజం లేదని ఎవ్వరు చెప్పగలరు? గోవు ఎవరివెంట దగ్గరికి రానిస్తుంది. కడుపునిండా మేత లేకపోయినా పాలిస్తుంది. కొంటె కోనంగులు ఎంతో విసిగించి చిట్లించినా, రాలుగాయులు రాళ్లు విసరినా తల వంచుకుని తనదోవన తాను వెళ్ళిపోతుంది. గోవుకంటే మంచి ఉపమానం ఉపాధ్యాయునికి ఈ రోజుల్లో కాలో ఎక్కడ దొరుకుతుంది?

మధురాంతకం రాజారాం

బోధనాభ్యసన కళాశాలలో విద్యార్థులమనస్తత్వం, పాఠశాల నిర్వహణ, వివిధ పాఠ్యభాగాల బోధన విధానం మున్నగు అంశాలనుగురించి అధ్యయనం చేసినతరువాత భావి [illegible] ల్ని తీర్చిదిద్దే సత్సంకల్పంతో, సర్టిఫికేటుతో ఉద్యోగానికి సిద్ధమౌతున్నాడు ఉపాధ్యాయుడు. [illegible] పిల్లలు కనిపించిన ప్రతిచోటా, పాఠశాల తెరవడానికి [illegible] చూపుతున్నారు గనుక ప్రభుత్వంవారి పుణ్యమాఅని పోతీగా ఉద్యోగం దొరకకపోయే ప్రమాదం ఏర్పడనం లేదు. ఐతే ఆ దొరికే ఉద్యోగం జిల్లాబోర్డు పాఠశాల్లో దొరకడంకంటే అదృష్టంగానీ, ప్రత్యేక వ్యక్తుల యాజమాన్యంక్రింద నడుపబడుతున్న పాఠశాలల్లో దొరకడంకంటె దురదృష్టంగానీ కాగడా వేసి వెతికినా కనిపించదు. ఏదైనా మహాపరాధం చేస్తే తప్ప, అలాంటిది జరగనంతవరకూ జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యాయుని ఉద్యోగానికీ, జీతానికీ పూచీపడుతుంది. రెండో రకం పాఠశాలల్లో యిలాంటి పూచీ వుండదుగానీ పేచీలుమాత్రం చాలా వుంటాయి. సాధారణంగా యివి బయటిప్రపంచంతో సంబంధంలేని చిన్న చిన్న లోకాలు. ఇలాంటి లోకానికి ఒకే ఒక ఏకచ్ఛత్రాధిపతి. కూర్చున్నచోటునుంచీ కదలనవసరం లేని ముఖ్యగ్రహం అతడు. మిగిలినవాళ్ళందరూ ఉపగ్రహాలుగా [illegible] అతడి చుట్టూరా పరిభ్రమించవలసి వుంటుంది. ఒకటి ప్రదక్షిణం. రెండు పలాయనం. ఈ రెండూ మినహాగా మధ్యేమార్గానికి ఇక్కడ తావుండదు!

ఎడ్యుకేషన్ ఎలా ఉన్నా సరే

...ఈ కాలం ఎడ్యుకేషన్ ఎవరి చేతులో ఉందో తెలియని కాలం. ఒకటి: గవర్నమెంటు! వారిని గ్రాంటు కోరకుండా ఉంటే వారికి చాలు; 'ఎడ్యుకేషన్ ఎల్లా ఉన్నా సరే. రెండు: వారి తరఫు ఏజెంటు—అనగా ఇన్‌స్పెక్టరు. కొత్త పద్ధతులూ, పాఠాల లిస్టూ ఉంటే ఆయనకి చాలు—ఎడ్యుకేషన్ ఎల్లా ఉన్నా సరే. మూడు: మేష్టరు! ఈయనకి ఒకటో తారీఖు ఆ రోజున జీతంరాళ్లూ సరిగ్గా ఉంటేచాలు ఎడ్యుకేషన్ ఎల్లా ఉన్నా సరే. అయిదు: విద్యార్థి తండ్రి! అతగానికి వాళ్ల అబ్బాయి ఆ క్లాసు మెట్టుదాటి మేష్టరు కటాక్షం వల్ల పై క్లాసులో పడితే చాలు. ఎడ్యుకేషను ఎలా ఉన్నా సరే. ఆరు: ఇతరులు! ఈ ఇతరులకి ఏమీ అక్కర్లేదు. ఇప్పుడంతా నాన్సెన్సు, పాడయిపోయింది. తమరు చిన్నప్పుడు చదివిన చదువే చదువంటారు...

* * *

కడమవృత్తులు పెద్దవాళ్ళతో పని. మేష్టరీ అంటే అజ్ఞానంతో ప్రమేయం. పాపం ఒకాయన ఒళ్లు మండిపోయిగావును "మీరేం చేస్తున్నారండీ" అని అడిగితే, 'దూడల్ని కాస్తున్నానండీ' అన్నాట్ట. అజ్ఞానితో ఏమి హెచ్చు తగ్గు వచ్చినా జ్ఞానిది తప్పు...(మేష్టరు) జ్ఞానానికి విలవ బొట్టు కట్టలేదు; కట్టగల తండ్రి వగైరాలు అప్పుడు అక్కడ ఉండరు. అందుకని బోధన అమూల్యం. కడమవృత్తులు ఒక్కడి పనే. బోధన, ఇద్దరి తెలివితేటల వ్యవసాయం. ఉమ్మడి వ్యాపారాలలో ఎప్పుడు మాట దక్కడిసింది మేష్టరు, తన తెలివి తన శిష్యుడికి తెలిసిందనీ, శిష్యుడు తనలో తెలివిగల్ల గ్రహణం సిద్ధించిందనీను. పైగా తెలిసిందా కా బ్రహ్మవిద్య. కొన్నాళ్ళయింతరవాత, అందుకనే కొందరికి తమరి చిన్నతనంలో మేష్టరు తమరికి చెప్పేడిసం దేమిటి, అనిపిస్తుంది. కాని, ఆ గురువు మాత్రం ఆ క్లాసుకే జీవితం యావత్తూ బోధచేస్తూ—అంటే క్రితంజన్మలో మేష్టరు ఒక క్లాసే తెగ ఫేలయి ఉంటాడు. అందుకనే ఈ జన్మలో అది అన్నిసేళ్లు చదవవలసి రావడం.

* * *

...(మేష్టరీ) గొర్రెతోకలాంటిది. ఇన్నీసుపేట బ్యాండులాంటిది. మన 'అపనా తమాషా' లాంటిది. బంట్రోతులు ఉండరు. ఏమీ సప్లయి కావు. "రక్ష" ఏమీ ఉండదు; గొడుగేసుకోకుండా వెళ్తే సూర్యరశ్మి తప్ప. పెరిగే ఖర్చులు ఆ మొద్దంకి జీతంలోనే భరించుకోవాలి. మాటాడకూడదు. మాట్లాడితే త్రికరణశుద్ధి లేకపోవడం అన్న మాట. శుభాశుభాలు ఆ జీతంలోనే, లిప్టన్ అందులోనే, ఎలిఫెంటు అందులోనే; రోగాలూ రొష్టులూ అందులోనే; దేవుడు ఖర్చు, దెయ్యాలఖర్చు అందులోనే సంసారం అంతా అందులోనే. దేశం అందులోనే. ఆసలులేని వారసు తద్దినాలు అందులోనే; వేలాసు తద్దినాలూ అందులోనే; ఒక్కటే వాహనం సాధారణంగా, పెద్దది. అన్నీ సెలవలే—ఎందుకు? ఈ సెలవ్ ఆలోచిస్తూ కూర్చోడానికి అంతా పిల్లలే. కాని మేష్టరీగల్ల దారిద్ర్యం అబ్బుతుందా? లేక దరిద్రుడైన తరవాతే మేష్టరీలో చేరతాడా?...ఎటు పడితే అటే వాదించవచ్చు....వెధవవాళ్లకి తీర్థపు రాళ్ళపప్పు మీద ఆపేక్ష ఎందు చేత? దోమలకి మానవుల చెవులంటే సరదా ఎందు చేత? అల్లాగే దారిద్ర్యానికి మేష్టరీ అంటే ఇష్టం. అందులో తెలుగు మేష్టరంటే పరమప్రీతి. అతనెప్పుడూ నోట్లు (ఆఫ్ లెసన్సు అంటారు వాటిని) వ్రాస్తూ ఉండడం ఒక కారణమేమో అందుకు.

...మేష్టరీలో ఉన్న ఇతర లబ్ధి. ఒకటి: పుస్తకాలు చెయ్యడం పుస్తకాలు వ్రాసీ, నాటకాలు పెట్టీ కారువేసి బాగుపడ్డవాళ్లు ఒకరు ఇద్దరు. పుస్తకాలు వ్రాతలకి ఒకచో కోరు దర్శనం కూడా అవుతోంది. రెండు: పై పరీక్షల పేపర్లు దిద్దడం. అది సౌఖ్యమో యముని ధోరణో చెప్పడం కష్టం. జీవితంలో ఒకసారి పట్టా మేష్టరు మళ్ళీ పడడు సాధారణంగా మనిషి పగలలాగ, అదేనా యావన్మందికీ అందుతుందా? దానికెన్ని మారాములు? బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణ సమస్య; అందులో ఏముందికాని ఉత్తరాది దక్షిణాది సమస్య తీవ్రంగా ఉంది. ఉత్తరాది అంటే సర్కారు ఉత్తరాలు వగైరా; దక్షిణాది అంటే దానో పాదితం వగైరా కొందరికి అయితేం? మూడు: పరీక్షలకి సూపరింటు అవడం. రెండు మూడు రోజుల కూలి నాలుగు దుమాసాలలో పొందడం. ఈలోపున హెచ్చు తగ్గు పరిశోధనలు చేస్తే వెంటనే దవడకున్ని, ఇంకా కొయ్యండి మేడలాంటివి దిగవలసివస్తే దేహశుద్ధి రుచి చూస్తాం...

నానాజాతులూ, నానావర్ణాలూ, నానా భేదాలూ గల నానా సాహెబులు నలభైయేసి (పైవారి ఒప్పందమీద నూటభైయేసి) మంది అజ్ఞానులు ఉన్న తరగతులు—ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ సంవత్సరం ఆ తరగతే ఎందుకురా ఇదీ అని ఉన్నారున ఈడు నుండే పిల్లలుగల తరగతులు — మార్కుల పెంట. పరీక్షలగోడవ, ప్యాసుల ఆదుర్దా, గుమాస్తా గిరి పరమావధిగల తరగతులు — చొక్కాలు విప్పితే ఎముకల గూడులుగా ఉండే ఆత్మకవిశ్య లేక, సౌశీల్యం ఎప్పుడూ టానికి తోచుకోక, గంట కిద్దరు మేష్టర్లని చూసే పిల్లలుగల తరగతులు — స్వభాషకి దూరాన్ని పడి అన్యభాష అందుకోడానికి అర్హతలేని పిల్లలుగల తరగతులు — ఉంటూన్న ఈ దేశంలో ఏ మెథడ్ పెట్టి చవితే బోధన జరుగుతుందో తెలుసుగోడం మాటలు కాదు.

—భమిడిపాటి కామేశ్వరరావుగారి వాక్యాలు.

బడిలో అలజడి

—జిల్లాబోర్డుకు జిల్లావ్యాప్తంగా పల్లెల్లో, పేటల్లో, పట్టణాల్లో పాఠశాలలుంటాయి. వీరి ఒక పద్ధతినిబట్టి కొత్తవారికి గూడా అవకాశాలు చూపెట్టబడుతాయి. వృత్తిలో ప్రవేశించిన కొంతకాలానికే ఉపాధ్యాయుడు తన ఆదర్శాలకు చాలా అవరోధాలున్నాయన్న వాస్తవాన్ని తెలుసుకోగలుగుతాడు. చక్కగా పాఠాలు బోధించడమొకటే తన కర్తవ్యమని భ్రమపడాడింతవరకూ! ప్రాథమికోపాధ్యాయుడైతే కార్డులు వ్రాసిపెట్టాలి. గ్రాంటు వ్రాయాలి. క్రమశిక్షణ 'మెయింటెయిన్' చేయాలన్న కక్కుర్తికి పాల్పడేవాడైతే కుర్రవాళ్ళల్లో ఎవరిని దండించాలి, ఎవరిని దండించగూడదు అన్న విచక్షణాజ్ఞానం కలిగి వుండాలి. గ్రామపెద్దల్లో ఎవరొస్తే పైకి లేవాలో, ఎవరికి కుర్చీ యివ్వాలో, ఎవరిని తరచుగా దర్శించి వినయాలు ప్రదర్శించుకోవాలో తెలుసుకుని వుండాలి. ఇక గ్రామంలో కక్షలున్నట్లయితే ఉపాధ్యాయుడి పరిస్థితి అడకత్తెరలో పోకలా తయారయ్యే ప్రమాదం కద్దు! కటష్ట విధానాలు కుతరాయూ పనికిరావు. అటో యిటో తేల్చుకోమంటారు. ఏదైనా ముప్పుమాత్రం పంతులయ్యకే! రకరకాల సంతకాలతో, వివిధ పరిమాణాల ఎడమచేతి బొటనవ్రేలి గుర్తులతో మహజర్లు ప్రభవించి పైవారిని దర్శించుకుంటాయి. అధికారులేం చేయగలరు? ఉపాధ్యాయుణ్ణి ఈ బెడదలోనుంచి తప్పించాలన్న సదుద్దేశంతో అతణ్ణి మరోచోటుకు బదిలీ చేసి తమ బాధ్యతను నెరవేర్చుకుంటారు.

మళ్ళీ క్రొత్త పరిస్థితులతో సర్దుబాటు పడవలసివస్తుంది ఉపాధ్యాయుడు. గృహ సమస్య. వరపతి సమస్య. ఎంతో కృషి చేసి

బల్లలమీద దరువుల చప్పుళ్లు, పిల్లి కూతలు, ఈలలు, తెలుగు సినిమాలోని ప్రేమగీతం అమోఘమే మాయా అని సానుభూతి కేకలు...

అది చేపల మార్కెట్ కాదు, నాలుగు రోడ్ల కూడలి కాదు, మధ్యలో రీలు తెగిపోతే గందరగోళంగా ఉన్న సినిమా హాలు కాదు. కాలేజీలో క్లాసురూము.

హిస్టరీ లెక్చరరు ఏ క్షణానైనా హిస్టరీ రికార్డులోకి వెళ్లిపోయే స్థితిలో ఉన్నాడు. కన్నీళ్లు ఆపుకుంటున్నట్టు కనిపిస్తున్నాడు. వయస్సు యాభైకి పైన ప్రాయం. ఆయన మంచి లెక్చరరు కాకపోవచ్చుగాని మంచిమనిషి. అతి మంచివాడు అమాయకుడుగా, అసమర్థుడుగా జమకట్టబడేటంత మంచివాడు. ఆ మంచితనమే ఆయనకు ప్రాణాంతకంగా తయారైంది. అప్పుడప్పుడు ఉపాయంగా మాటాడి నవ్వించగలడు కాని పాఠం చెబుతున్నప్పుడు విసుక్కుపోతారు. విషయం బోధిస్తున్నట్టు కాక బట్టీపట్టింది అప్పచెబుతున్నట్లు చెబుతాడు.

* * *

అదే క్లాసురూములో తరవాతి పీరియడ్‌లో ఇంగ్లీషు లెక్చరరు షేక్స్పియరు చెబుతున్నాడు. క్లాసంతా చీమ చిటుక్కుమంటే చెవులు బద్దలయ్యేంత నిశ్శబ్దంగా ఉంది. అల్లరి కుర్రాళ్లని పేరుపడినవాళ్లు, హాజరు వేయించుకుని మాయమైపోయే విద్యార్థులు కూడా కదలకుండా కూర్చుని చెవులు రిక్కించి వింటున్నారు. ఆంగ్లం తెలియని వాళ్లకి కూడా సారం అర్థమైపోతోంది. ఆయన పాఠం చెబుతుంటే షేక్స్పియరు గురించే కాదు, ఛాసర్ నుంచి షెల్లీదాకా, కీట్స్ నుంచి యీట్స్‌దాకా ఎందరి కవుల గురించో ఎన్ని విషయాలో తెలిసిపోతున్నట్లు ఉంటోంది.

* * *

పాఠం సరిగా చెప్పలేని మేస్టర్ల క్లాసుల్లో విద్యార్థులు గోలచేస్తారని, బాగా చెప్పే మేస్టర్ల క్లాసుల్లో నిశ్శబ్దంగా ఉంటారని, తప్పంతా ఉపాధ్యాయులలోనే ఉందని అనేవారు పై ఉదాహరణలు చెబుతారు.

అల్లరికి అసలు కారణం

కాని ఉపాధ్యాయులలో కొందరు పాఠాలు బాగా చెప్పలేని కారణంచేత విద్యార్థులు చేసే హద్దుమీరిన అల్లరిని సమర్థించటానికి వీలులేదు. విద్యార్థులలో యవ్వనపు ఉత్సాహం పొంగి పొర్లిపోతున్నంత మాత్రాన విశృంఖలంగా ప్రవర్తించవలసిన పనిలేదు. కొన్ని రాజకీయ పక్షాలు తమ ప్రయోజనం కోసం విద్యార్థులను వాడుకుంటున్నంత మాత్రాన క్రమశిక్షణ లోపించవలసిన అవసరం లేదు. బడిలో అలజడి చినికి చినికి జడివాన అవుతోంది. ఏవిధంగా చూసినా విద్యార్థుల ప్రవర్తన ఆందోళనకరంగా ఉంది.

దీనికి ఒక కారణం నేటి విద్యావిధానంలోని లోపమే అని అనుభవజ్ఞులు కొందరు చెబుతున్నారు. హైస్కూళ్లలో కంటే కాలేజీలలో క్రమశిక్షణ లోపం ఎక్కువగా ఉంటోంది. కాలేజీ చదువులొచ్చి పిల్లల్ని చెడగొడుతున్నాయనేది ఒక సామెతగా వాడుకలోకి వచ్చింది. కాలేజీలోకి రాగానే విద్యార్థి మొనగాడై పోతున్నాడు; హైస్కూలులో కంటే వ్యక్తి స్వేచ్ఛ ఎక్కువవుతోంది. ఉపాధ్యాయులతో సమానస్థాయిలో మాటాడటం నేర్చుకుంటున్నాడు. కాలేజీలో ఎందుకు చదువుతున్నాడో, చదివిన చదువు తరవాత జీవితంలో ఎలా పనికివస్తుందో, చదువైన తరవాత ఉద్యోగం వస్తుందో రాదో, వస్తే ఏ ఉద్యోగం వస్తుందో అతనికి తెలియదు. ఇంగ్లీషు కవులు వ్రాసినవి, తెలుగు కవులు వ్రాసినవి క్షుణ్ణంగా చదవటం, యూరపులో ఏ యుద్ధం ఎప్పుడు జరిగిందో తెలుసుకోవటం, ఇంకా ఏవో పుస్తకాలు చదివి ముక్కున పెట్టుకుని పరీక్షలో వ్రాయటం — ఇదంతా తనకు ముందు ముందు ఎందుకు ఉపయోగపడుతుందో అతని ఊహకు అందని విషయం. అందుచేత చదివే చదువుమీద అతనికి సహజంగా ఆసక్తి ఉండదు. ఏదో కాలక్షేపానికి కాలేజీలో చదవటం జరుగుతోంది. మహా అయితే ఈ చదువే మళ్లీ ఇతరులకు అప్పచెప్పే బడిపంతులు ఉద్యోగమో, నూరు రూపాయిల గుమాస్తా ఉద్యోగమో సంపాదించుకోటానికి పనికొస్తుందేమో. ఈ చదువుమీద విద్యార్థికి గౌరవం ఎందుకుంటుంది? సరిగా చదివితే నేం, చదవకపోతే నేం? అల్లరి చేసేనేం, బుద్ధిగా ఉంటే నేం? చదువు అయిందనిపించుకోవటమేగా కావలసింది!

అందుకే ఈ విద్యావిధానాన్ని పూర్తిగా సంస్కరించక తప్పదని కొందరు పెద్దలు సూచిస్తున్నారు. బ్రిటిషు పరిపాలన అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని రూపొందించిన ఈ విద్యాపద్ధతి స్వతంత్ర భారత వ్యవస్థకు పనికిరాదని అంటున్నారు. భారతదేశం పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందటానికి ఉద్యుక్తమవుతోంది. సాంకేతిక విద్య సర్వతోముఖంగా అభివృద్ధి అయితే గాని పారిశ్రామికాభివృద్ధి సాధ్యపడదు. కనుక సాంకేతిక విద్యను పెంపొందించాలి. వృత్తి విద్యలను ప్రోత్సహించాలి. విద్యను బహుముఖాలుగా ప్రత్యేకించి శిక్షణ ఇవ్వాలి. కళలు, రాజకీయాలు, చరిత్ర, ఆర్థిక శాస్త్రాలు ఇలా సిద్ధాంత స్థాయిలో ఉండిపోతున్న విద్యను జీవితానికి ఉపయోగకరంగా మార్చుకోవాలి. చదివే చదువు తన అభివృద్ధికి, జీవితానికి, దేశానికి ఒక ప్రయోజనం చేకూర్చగలదనే నమ్మకం కుదిరినప్పుడే విద్యార్థికి ఆ చదువుమీద గౌరవం కలుగుతుంది. ఆ గౌరవం కలిగినప్పుడు క్రమశిక్షణ, బాధ్యతగల ప్రవర్తన వాటంతట అవే వస్తాయి. ఈ చదువులన్నీ నానా కాలపు చదువులనే 'రసవిభావం' పోగొట్టగలిగిన చదువే విద్యార్థికి క్రమశిక్షణ నిచ్చి దేశాభివృద్ధికి సహాయకారి అవుతుంది. ★

"పూర్వవిద్యార్థి"

అభివృద్ధి సూచించిన పాఠశాలను వదలిపెట్టి యెక్కడికి రావలసివచ్చిందిగా అన్న విచారం. తన శ్రమకు ఫలితం లేకపోయి సంఘసేవకునిగా ఎప్పుడూ లేకపోయినా ఈ బ్రతుకు రాళ్లకంటె గొప్పదేదీ కాదనే అన్న నిస్పృహ. ఇన్నింటికీ పైగా ఆర్థిక సమస్య. అవసరాలు బలిసినకొద్దీ ఆదర్శాలు చిక్కిపోతుంటే ఉపాధ్యాయులలో మందకొడితనం పెనవేసుకుపోతుంది. సిలబస్ పూర్తి చేయాలి గనుక పూర్తి చేయటం, అల్లరిపిల్లరగా తీసుకొస్తున్న కుర్రాణ్ణి చూచి, ఎవరి కర్మకు ఎవరు కర్తలనుకుంటూ ఉపేక్ష వహించటంలాంటి అలవాట్లు అతనిలో పేరుకుపోతున్నాయి. వీటిలో మొదటిది విద్యాప్రమాణాలు పతనం కావటానికీ, రెండోది క్రమశిక్షణ శిథిలం కావటానికీ కారణాలౌతున్నాయి.

అసలు విద్యాప్రమాణాల పతనం కొనసాగిందెప్పటినుంచి? విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణ లోపించినప్పటినుంచే! విద్యార్థిలో క్రమశిక్షణ లోపించిందెప్పుడు? తనవారి సర్వసమర్థత పైన, ఉపాధ్యాయుని అసమర్థత పైన పరిపూర్ణమైన విశ్వాసం కలిగినప్పుడు. తిమ్మిని బమ్మిగానూ, బమ్మిని తిమ్మిగానూ మార్చగల ఘటనాఘటన సమర్థులు తనకండగా వుండగా, పరీక్ష పాసు కావడంలాంటి సాము మరొకటి వుండదని భావిస్తున్నాడు విద్యార్థి. భావించి అధ్యాపకుడి

(48-వ పేజీ చూడండి)

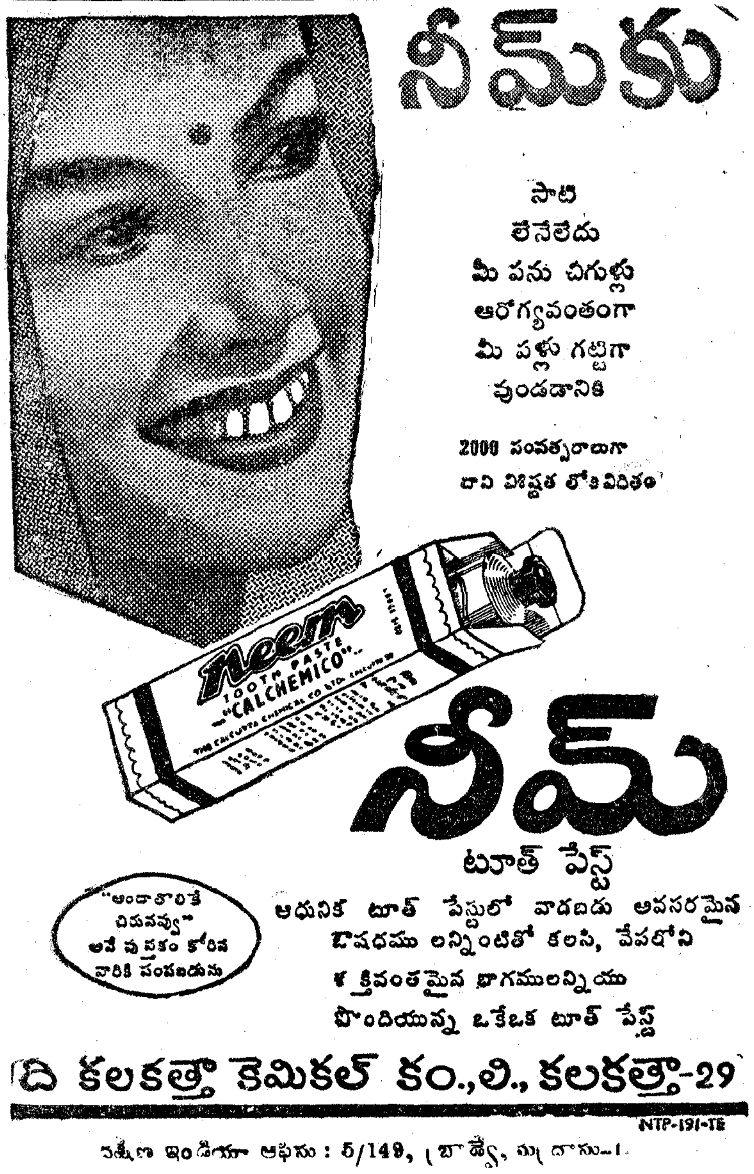

బడిలో అలజడి

అక్కరంగా నగవుపుట్టించిన విద్యార్థికి మధ్య పానకంలో పుడకలా మాటిమాటికీ అడ్డు తగులుతున్నాడు.

సహవిద్య సమంజసమా కాదా అంటూ ఈమధ్య ఒక ప్రశ్న తరచుగా వినిపిస్తోంది. 'కాదు' అన్న సమాధానం సహవిద్య అమలు జరుగుతున్న ఉన్నత పాఠశాలలోని పై తరగతిలో ఓ పీరియడ్ పాఠం బోధించిన ప్రతి ఉపాధ్యాయునికి స్ఫురిస్తుంది. ఆ గది మరీ నిడుతలంపు ఇంటగృహం న్యాయం కాదుగానీ, ప్రతి విద్యార్థికీ ఏదో ఒక విధంగా విద్యార్థినుల్ని తనవైపుకు ఆకర్షించుకోనూ, తన గొప్పను నిరూపించుకోవాలన్న ఆసక్తి వుంటుంది. అందుకు ఛలోక్తులూ, వ్యంగోక్తులూ, పరిహాస ప్రసంగాలూ, కూనిరాగాలూ అలవరచుకుంటారు. ఓ అబ్బాయి నవ్వించడానికి ప్రయత్నిస్తే, మరో అబ్బాయి కవ్వించడానికే పూనుకుంటాడు. ఈ అల్లరి విద్యార్థినుల పాలిటికి సరసంగా భాసిస్తుందో, విరసంగా భాసిస్తుందో ఊహించడం కష్టం. ఈ రసవత్తర నాటకంలో తనపాత్రను పోషించుకోడం ఎలాగో తెలియక ఉపాధ్యాయుడు తికమకల పాలౌతాడు.

ఉపాధ్యాయుడు తన ఉద్యోగ ధర్మాన్ని నిర్భయంగా నిర్వర్తించలేకపోతున్నాడు. విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణ లోపిస్తుంది. కానీ దుష్పరిణామాలు యింతటితో ఆగిపోవడం లేదు. తల్లిదండ్రుల ఆశాపాశాల్లో పెరిగి, సద్వర్తనకు అలవాటుపడిన పుత్రాళ్ళను అలా వుంచినట్లయితే, మిగిలినవారికి నగువు వచ్చినా రాకపోయినా పరీక్షల్లో పాసు కావడమే ధ్యేయం. అందుకు అడ్డదార్లు అన్వేషించబడి అమలుజరుపబడుతున్నాయి. దూరాలోచనతో కూడాలోచన మిళితం చేసిన పెద్దలు. పాఠాలు చెప్పడం ఎలాగో తెలియక కింకర్తవ్యతా విమూఢుడై వున్న ఉపాధ్యాయునికి 'రాజీ పథకాన్ని' సూచిస్తున్నారు. ఈ పథకాన్ని అనుసరించి ఉపాధ్యాయుడు కొందరికి ట్యూషను చెప్పవలసివస్తుంది. 'కొందరికి' అంటే అంతమాత్రం చేత ఈ సంఖ్య మరీ చిన్నదిగా వుంటుందనుకోగూడదు. అది యిరవై కావచ్చు. ముప్పై కావచ్చు. కొండొకచో నలభై కూడా కావచ్చు. రోజుకు యిరవై నాలుగు గంటలే గనుక ఈ యిరవై నాలుగు గంటల్లో బడి వేళలకు, అన్నపానాదులకూ, కాలకృత్యాలకూ గడచిన కాలం గడవగా మిగిలిన వ్యవధిలో యింతమంది పుత్రాళ్ళకు ఉపాధ్యాయుడు ట్యూషన్లు చెప్పడం ఎలాగూ కుదరదు. మాటకొస్తే అది కుదరదన్న విషయం ఎవరికి తెలియదు? తెలుసు. ఐతే వాళ్ళ కింకొక్క విషయం కూడా

తెలుసు. ఏదో ఒక రూపంగా ఉపాధ్యాయుడు తను దగ్గరనుంచీ అప్పుతీసుకుని ఋణపడుతున్నాడు గనుక, ఆ ఋణాన్ని ఏ విధంగా చేతనైనా తీర్చుకుంటాడు. తీర్చుకోకపోతే అతడి మాట మిగలదు!

దురదృష్టవశాత్తు యిలాంటి ఉపాధ్యాయులు నలుగురైదుగురు జట్టు కలిసిన పాఠశాలలో పరీక్షా ఫలితాలు ఘనఘోరం వరకూ తారాపథాన్ని చూచి, యస్.యస్.యల్.సి.లో మట్టుకూ అడుగంటుకపోతే అందుకు ఆశ్చర్యపడడం అనవసరం!

మరికొందరున్నారు. వీళ్ళను ప్రాప్తకాలజ్ఞులనుకోవచ్చు. పరీక్షలు రేపనగా వీళ్ళ బుద్ధి చురుకుగా పనిచేయడం మొదలెడుతుంది. తొడను చీల్చి అందులో సంజీవి పుల్లను దాచుకున్నట్లుగా, వీళ్ళు వీలైన ప్రతిచోటా కాగితాలు దాచుకొని పరీక్షలకు సిద్ధమౌతారు. ఇదంతా యిద్దరు మంత్రగాళ్ళు పోటీకట్టడంలాంటి తతంగం. ఐతే ఇటీవలి వార్తల్నిబట్టి ఈ పోటీలో ఉపాధ్యాయుడి విజయం గొప్ప సందిగ్ధావస్థలో పడిపోయినట్లు తెలుస్తోంది. కృష్ణ పరమాత్ముడు తనలోని శక్తినంతా ఆకర్షించి వేసిన తర్వాత రాణివాసపు జనాన్ని కిరాతకులు దోచుకపోతుంటుంటే కళ్ళారా చూస్తూ నిస్సహాయుడై నిస్తేజుడై నిల్చున్న అర్జునుడిలా అగతికుడైపోయాడు ఉపాధ్యాయుడు.

విద్యార్థుల్లో క్రమశిక్షణ లోపించడానికి కారణాలేమిటని పరిశీలిస్తున్నప్పుడు పాఠశాలల్లోని అంతఃకలహాలను మరచిపోవడానికి వీలుండదు. ఉపాధ్యాయులమధ్య ప్రత్యక్షంగానూ, పరోక్షంగానూ అంతఃకలహాలు ప్రజ్వరిల్లుతున్న పాఠశాలల్లో విద్యార్థుల విద్యాస్థాయిగానీ, ప్రవర్తనగానీ క్రమంగా వుండాలని ఆశించడంలో సబబు కనిపించదు. ఒకరిపైన ఒకరు అభాండాలు వేసుకోడం, పుకార్లు రేపుకోడం, వాటిపైన విచారణలు జరగడం సంజాయిషీలు అడగడం — యిలాంటి అలజడితో వాతావరణం కలుషితమైపోయిన పాఠశాలలు అక్కడక్కడా కనిపిస్తాయి. ఇందుకుతోడుగా ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఒక కంటిలో వెన్నా, ఒక కంటిలో సున్నమూ వుంచుకుని ఈ వివాదాలను పరిష్కరించదలచుకున్నట్లయితే, యిక ఆ పాఠశాలను భగవంతుడు మాత్రమే రక్షించవలసి వుంటుంది!

ఐతే యిన్ని క్లిష్టపరిస్థితుల్లో గూడా సమస్యలన్నింటినీ అవలీలగా నెట్టి నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు నిశ్చలంగా తమ పనేమిటో తాము చేసుకపోతున్న పాఠశాలలు కొన్ని కన్నులపండువగా కన్పిస్తాయి. ఈ అద్భుతానికి కారకులెవరా అని ఆలోచిస్తే బాహ్యప్రపంచాన్ని విస్మరించి, సర్వకాల సర్వావస్థలలోనూ పాఠశాల కార్యకలాపాల్లో నిమగ్నుడైపోయిన ప్రధానోపాధ్యాయుడు ప్రత్యక్షమౌతాడు. స్వభావాన్నిబట్టి ఈయన ఒకచోట మహాత్ముడుగానూ, మరోకచోట పెద్దపులిగానూ వ్యవహరింపబడతాడు. ఎలా వ్యవహరింపబడితేనేమి, పాఠశాలలో ఆయన నీడపడని తావుండదు. కొంటె విద్యార్థిపాలిటికి గుండెల్లో జ్వరంగా వుంటూ, మంచి విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహమిస్తూ, పేదవిద్యార్థులకు ఆశ్రయాలు కల్పిస్తూ, లౌకిక శక్తులకు లొంగకుండా ధాటీగా సూటిగా తన బాటవెంట నడిచిపోతున్న ఈ మనీషిని చూడగానే చేతులు జోడించాలనిపిస్తుంది. పాఠశాల యొక్క సత్సంప్రదాయాన్ని సుస్థిరం చేయగల యిలాంటి ప్రధానోపాధ్యాయులు ఒక్కొక్క పాఠశాలకూ ఒక్కరు గనుక లభిస్తే యిక అంతకంటె కావలసిందేముంటుంది?

అన్ని రంగాల్లోనూ నూతన చైతన్యం రావాలని ఎదురుచూస్తున్న రోజులివి... అన్నింటికన్నా ముఖ్యం విద్యారంగం. భావి పౌరుల ఆదర్శజీవనాలకు సుదృఢమైన పునాదులు ఈ రంగంలోనే ఏర్పాటు కావాలన్న సత్యాన్ని ఎవ్వరూ కాదనరు. విద్యా ప్రణాళికలో నైతిక విద్యకు సముచితస్థానం యివ్వవలసి వున్నదేమో ననిపిస్తుంది. మోరల్ యిన్‌స్ట్రక్షన్ క్లాసులున్నాయిగానీ అవేమో లాంఛనప్రాయంగా జరుగుతున్నాయి. వాటిని సంస్కరించాలి. ఇతర శక్తుల ప్రాబల్యమూ, ప్రభావమూ ఈ రంగంపైన ప్రసరించకుండా కట్టుదిట్టాలు చేయాలి. హద్దులు దాటని నిర్బంధంవల్లనైనాసరే విద్యార్థులను అదుపులో పెట్టుకోవాలి. ఇదంతా ఎలా జరగాలన్న విషయాన్ని గురించి మన విద్యావేత్తలు మరింత గాఢంగా ఆలోచించవలసిన తరుణం యిదే! ★

ఆయుర్వేదౌషధములు.

శాస్త్రీయముగాను, నమ్మకముగాను తయారుచేయు సంస్థ.

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయం.

చింతలూరు.

ఆలమూరు పోస్టు ★ తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రదేశమందంతటను బ్రాంచిలు, ఏజన్సీలు కలవు.

హైదరాబాదు బ్రాంచి : /12, సెంట్రల్ బ్యాంక్ బిల్డింగ్స్.
సికింద్రాబాదు బ్రాంచి : 7-2-148 హిస్సామ్‌గంజి, పాత పోలీసుస్టేషను ఎదుట.

సుఖజీవిత సేవ

భారత "సిద్ధ వైద్య మహిమ" మన దేశ సిద్ధుల సాటిలేని కీర్తికి ఒక తార్కాణము.

"మేల్ మాయిల్ మందు"

ప్రపంచములో ప్రఖ్యాతి గాంచిన మేహ, కుష్ఠరోగనివారిణి
భయంకరమైన మేహ వ్యాధివల్ల కష్టపడువారలకు పునర్జన్మమిచ్చు అద్భుత సంజీవి
మేహరోగ నివారణ నూనె, లేహ్యము.

డా॥ కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచ్చారి & సన్సు

5/22, మేల్‌మాయిల్. (P. O.) (N. A. Dt.) S. India.